

UNESKO-nun Ümumdünya İrs Komitəsinin 43-cü sessiyası nominasiyaların təqdimatı ilə davam edir

Bir sıra ölkələrin mədəni irs nümunələri UNESKO-nun siyahısına salınıb

Bakıda UNESKO-nun Ümumdünya İrs Komitəsinin 43-cü sessiyası iyulun 6-da öz işini nominasiyaların təqdimatı ilə davam etdirir.

AZƏRTAC xəbər verir ki, tədbiri açan sessiyanın təşkilat komitəsinin sədri, Azərbaycanın Mədəniyyət naziri Əbülfəs Qarayev dünənki iclasda 8 nominasiyanın UNESKO-nun Dünya İrs Siyahısına salındığını xatırladı. Əlavə edib ki, bu gün də yeni nominasiyalar siyahıya daxil ediləcək. "Bizi qarşıda gərgin müzakirələr gözləyir", - deyə nazir bildirdi.

Sessiya öz işinə Bəhreynin Dilmun kurqanları ilə bağlı nominasiyanın müzakirəsi ilə başlayıb. Bildirilib ki, Dilmun çox əhəmiyyətli bir ticarət yolu idi. Özünün inkişaf mərhələsində Bəhreyn, Küveyt və Səudiyyə Ərəbistanının ərazilərini əhatə edirdi.

Avstraliya, Çin, Küveyt və İspaniya nümayəndələri hazırlanmış faylı yüksək qiymətləndirib və Bəhreynin Dilmun kurqanları UNESKO-nun Dünya İrs Siyahısına salınıb.

Sonra Avstraliyanın Buc Bim mədəni landşaftı nominasiyası müzakirə edildi. Macarıstan, Çin, Norveç, İspaniya və digər üzv ölkələrin nümayəndələri 660 min il yaşı olan bu mədəni landşaftla bağlı hazırlanmış faylı yüksək dəyərləndiriblər və bu nominasiya UNESKO-nun siyahısına daxil edildi.

Növbəti müzakirə Çinin təqdim etdiyi Lyançju şəhərindəki arxeoloji qalıqlarla bağlı olub. Bildirilib ki, burada tapılan arxeoloji tapıntılar Çin sivilizasiyasının mənşəyini öyrənməyə yaxşı imkan yaradır. Üzv dövlətlər tərəfindən 5 min il yaşı olan Lyançju şəhərinin tarixi irsinin qorunmasının vacibliyi vurğulanıb. Müzakirələr nəticəsində qədim Çin sivilizasiyasının bu nümunəsi Dünya İrs Siyahısına salınıb.

Daha bir nominasiya Hindistanda yerləşən Caypur şəhəri ilə bağlı olub. Bu şəhər hindu sivilizasiyasının qalıqlarını özündə əks etdirir. Divarlarla əhatə olunmuş köhnə şəhərin memarlığında

çəhrayı qum daşından çox istifadə edildiyi üçün Caypur "çəhrayı şəhər" kimi məşhurdur. Onun düzgün planlaşdırılması qədim Hind memarlığı ənənələrinin davamıdır.

Müzakirələrdən sonra Hindistanın Caypur şəhəri UNESKO-nun siyahısına daxil edildi.

İndoneziyadakı Savahlunto kömür mədəni ilə bağlı nominasiya müzakirə edilərkən bildirilib ki, bu, çox önəmli bir mədəni irsdir. Müzakirələrdən sonra mədəni Dünya İrs Siyahısına salınıb.

Günün müzakirə olunan növbəti faylı isə Yaponiyanın "Moza-Furuichi Kofun Qrupu" (qədim məzarlıq) ilə bağlı olub. Kofun dövrünü əks etdirən bu məzarlıqlar yüksək sosial sinfin nümayəndələri, xüsusilə də imperator ailəsinin üzvlərini dəfn etmək üçün yaradılıb. Bildirilib ki, bu məzarlıq yerli əhali tərəfindən 1500 ildir qorunmaqdadır. Yaponiyanın təqdim etdiyi nominasiya heç bir düzəliş edilmədən UNESKO-nun siyahısına salınıb.

Laos Xalq Demokratik Respublikasının təqdim etdiyi nominasiya "Megalitich Jar Sites of Xienghuang" ərazisi ilə bağlı olub. Məruzəçi düzəlişlə bağlı təklifin olmadığını bildirdi və ərazi irs siyahısına salınıb. Laosun nümayəndəsi siyahıya daxil edilən hər bir nümunənin ümumdünya mədəni irsinin bir parçası olduğunu bildirdi. O, Azərbaycan dövlətinə təşəkkür edərək Bakı şəhərinin əsrarəngiz gözəlliyindən bəhs etdi.

Günün ikinci yarısında sessiyada əvvəlcə İCOMOS Myanmanın "Bagan" nominasiyasını təqdim edib. Bildirilib ki, Myanmada yerləşən

Bagan məbədi buddistlərin tarixi məkanıdır. Ərazidə 3595 abidə yerləşir. 1975-ci və 2016-cı illərdəki zəlzələ nəticəsində buradakı bir neçə abidəyə zərər dəyib. Üzv ölkələrin fikirləri dinlənildikdən sonra "Bagan" nominasiyası UNESKO-nun Dünya İrs Siyahısına salınıb.

Sonra Koreya Respublikasının Seovon Akademiyası ilə bağlı nominasiya barədə geniş məlumat verilib. Bildirilib ki, bu akademiya XVI-XVII əsrlərdə fəaliyyət göstərmiş və böyük tarixi ənənə yaradıb. Bu ənənə bu gün müasir təhsil sisteminin də inkişafında mühüm rol oynayır. Akademiya müasir Konfutsi təhsil sisteminin formalaşmasına güclü təsir göstərmişdir. Müzakirələrdən sonra Koreya Respublikasının təqdim etdiyi fayl UNESKO-nun siyahısına daxil edildi.

Müzakirəyə çıxarılan Avstriyanın "Alp dağları yolu" nominasiyası bəzi çatışmazlıqlar səbəbindən qəbul edilməyib. Üzv dövlətlərin nümayəndələri fayla bəzi dəyişikliklərin olmasını zəruri hesab edərək öz tövsiyələrini veriblər.

Sonra Avstriya, Almaniya, Macarıstan və Slovakiyanın təqdim etdiyi "Qədim Roma sərhəd xətti" faylı müzakirə olundu. Bu fayl da bəzi nöqsanlar səbəbindən təsdiq edilməyib.

Kanadanın "Daşlar üzərində yazı" nominasiyasının müzakirələri zamanı bu ərazidə aborigen əhəlinin adət-ənənələrinin qorunması ilə bağlı fikirlər səsləndi. Çin, Tunis, Avstriya, Avstraliya bu nominasiyanı dəstəkləyib və bu ərazidə qərarli sakinlərin linqvistik hüquqlarının qorunmasına xidmət et-

diyi vurğulanıb. Fayl qəbul edildikdən sonra ərazinin qərarli icmasının nümayəndəsi nominasiya ilə bağlı əlavə addımların atılacağını diqqətə çatdırıb. O, ərazinin qədim mədəni irsinin gələcək nəsillərə çatdırılması üçün atılan bu addıma görə komitəyə minnətdarlığını bildirdi.

Növbəti fayl Almaniya və Çexiyanın birgə hazırladığı Erzgebirde Krustohoni məbədi ilə bağlı olub. Bildirilib ki, 2004-cü ildə bu nominasiya müzakirəyə çıxarılsa da, sonradan geri götürüldü. Sonradan hər iki ölkənin ərazisini əhatə edən bu məbədlə bağlı geniş iş aparılıb. 800 ilə yaxın tarixi olan bu məbəddə ötən dövr ərzində böyük dəyişikliklər olub. 22 bölmədən ibarət bu nominasiya da müzakirə olunduqdan sonra qəbul edildi.

Çexiyanın təqdim etdiyi "Kladubi və Labem mərasim atlarının təlimi və yerləşdirilməsi" nominasiyası barədə məlumatla bildirilib ki, bu, Habsburq imperiyasının XVI əsrə aid fermer təsərrüfatına aid bir fayldır. Bu ərazi Avropada atçılığın inkişafına öz təsirini göstərmişdir. Müzakirələrdən sonra nominasiya qəbul edildi.

Sonra Almaniyanın hazırladığı "Auqsburq su idarəetmə sistemi" nominasiyası müzakirəyə çıxarıldı. Yeddi əsrdən çoxdur ki, bu sistemdən istifadə edildiyi bildirilib. Fayl 22 elementdən ibarətdir. İkinci Dünya müharibəsi zamanı sistemə müəyyən zərər dəysə də, sonrada bərpa edildi. Müzakirələrdən sonra Almaniyanın təqdim etdiyi fayl UNESKO-nun Dünya İrs Siyahısına salınıb.

Polşanın "Krzemionki qədim tarix mədəni regionu" nominasiyasının müzakirəsində İCOMOS-un verdiyi tövsiyələr dinlənilib. 78 hektar ərazini əhatə edən mədəni sistem tarixi baxımdan da əhəmiyyətli hesab olundu. Polşanın nominasiyası ilə əlaqədar üzv ölkələrin əlavələri, tövsiyələri dinlənildi. Müzakirələrdən sonra fayl qəbul edildi.

Sessiya işini iyulun 7-də davam etdirəcək.